

svědeckých seznání, o níž tu ovšem nelze mluvit, měla by za následek pouze, že by jí nemohl soud použití jako průvodního prostředku; pro otázku, o kterou tu jde, neměla by ani tato okolnost významu. Náhled nalézacího soudu, že jde tu o svědeckou výpověď před soudem, odpovídá správnému výkladu zákona, a poněvadž soud zjistil bezvadně všechny subjektivní známky skutkové podstaty zločinu podle § 199 a) tr. zák., nelze vytknouti odsuzujícímu výroku právní omyl.

Čís. 1899.

Nejde o věci svěřené tam, kde buď dle povahy právního jednání nebo dle úmluvy stran obdržel přijímatel buď přímo vlatsnictví předaných věcí, neb aspoň oprávnění si je přivlastnit.

Pokud jest »fundus instructus« svěřen pachtýři.

(Rozh. ze dne 16. února 1925, Zm I 774/24).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 20. října 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 183, 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Po skutkové stránce vzal soud za zjištěno, že majitel usedlosti Václav Z. propachtoval obžalovanému Josefu H-ovi na dobu od 1. června 1922 do 31. května 1925 své hospodářství v E. s mrtvým a živým inventářem, z něhož tento pozůstával mezi jiným z 2 tažných volů, 3 krav a 2 mladých volů, za roční pachtovné 2500 Kč, proti výměnku a záruce 5000 Kč, jakož i proti závazku, že při zrušení nebo po uplynutí pachtovní smlouvy vrátí Z-ovi tolik dobytek, kolik od něho převzal. Za tím účelem byl dobytek odvážen a váha zjištěna na 27 q 51 kg. Rozdíl jeví se ve váze při skončení pachtu měl býti mezi smluvníky vyúčtován. Dne 14. května 1924 obdržel Václav Z. od obžalovaného vyrozumění, že je neschopným platiti, a nucen, zrušiti pacht usedlosti. Václav Z. zjistil, že veškeren dobytek byl odstraněn. V ohledu tom bylo zjištěno, že obžalovaný prodal dne 26. dubna 1924 jednoho mladého vola jistému hospodáři za 2080 Kč, dne 12. května 1924 dva voly a 1 krávu řezníku za 6000 Kč a že jedna kráva a jedno tele byly vlastnictvím manželky obžalovaného, která je dne 14. května 1924 rovněž prodala. Při zrušení pachtovní smlouvy neobdržel Z. kromě záruky 5000 Kč ani dobytek ani peněz. Na základě tohoto skutkového děje uznal nalézací soud obžalovaného vinným zločinem zpronevěry podle §u 183 tr. zák. Soud vyslovil, že jde o svěřený statek, poněvadž obžalovaný obdržel dobytek na základě smluvního poměru právního se závazkem, dobytek později (in genere) vrátiti, při čemž prý ovšem byl, ježto šlo o věci zastupitelné, oprávněn předsevzítí záměnu, kterou by nové kusy nastoupily na místo kusů vyměněných.

Zmateční stížnost napadá rozsudek důvody zmatečnosti čís. 9 a), b) a 10 §u 281 tr. ř. a nelze jí upřít oprávnění. Zpronevěry se dopouští, kdo zadrží nebo si přivlastní svěřený mu statek. Předmětem svěření mohou být i věci, které v právním styku platí za zastupitelné, neboť v zákoně nečiní se v ohledu tom rozdílu a není zejména pojem »statku« nějak omezen ani blíže určen. Svou povahou je zpronevěra trestným činem proti cizímu majetku, který pachateli musí být svěřen. Nelze proto o zpronevěře mluvit tam, kde buď podle povahy právního jednání nebo podle úmluvy stran obdrží přejímatel buď přímo vlastnictví na předaných věcech neb aspoň oprávnění, věci ty si přivlastnit, poněvadž v takovém případě svěřená věc přestává být vůči přejímateli věcí cizí, a, ježto předavateli přísluší jen osobní oprávnění na navrácení věci stejné hodnoty, kterou je teprve v budoucnu opatřit. Dlužno tudíž zkoumat, zda v tomto případě ujednanou úmluvou vlastnictví soukromého účastníka k dobytku zaniklo čili nic. Pachtovní smlouva nenáleží k oněm právním jednáním, jež svou povahou nebo mocí zákona převádějí vlastnictví propachtovaných věcí na pachtýře. Zbývá proto jen otázka, zda úmluvou vyhradil si propachtovatel vlastnictví ku předanému dobytku, či zda přenechal dobytek obžalovanému s oprávněním, že si ho může přivlastnit, avšak proti závazku, že svého času navrátí tolikéž.

Tuto otázku nelze však rozřešit bez náležitého, přesného zjištění obsahu smlouvy mezi Václavem Z-em a obžalovaným, zejména bez zjištění pravé vůle a úmyslu obou smluvníků. V předu uvedené skutkové zjištění nalézacího soudu nepostačuje podle shora vytčených zásad k závěru, že se obžalovaný dopustil zločinu zpronevěry, ježto prý šlo o svěřený statek po rozumu §u 183 tr. zák., neboť nalézací soud neřešil otázku viny obžalovaného s hlediska naznačeného. Nejistil totiž, zda bylo ujednáno a zda bylo úmyslem smluvních stran, aby propachtovateli Václavu Z-ovi zůstalo vyhrazeno vlastnictví k předanému dobytku, či zda úmysl stran směřoval k tomu, by Z. přenechal dobytek obžalovanému s oprávněním, že si ho může přivlastnit, ovšem proti obligačnímu závazku, že svého času vrátí tolikéž. V onom případě šlo by ovšem o svěřený statek podle §u 183 tr. zák. V druhém případě nebylo by lze mluvit o svěření věci, aby tyto bylo opatrovány a později — třeba in genere — zase navraceny, nýbrž smlouva byla by v tomto případě založena pouze na osobní důvěře propachtovatelově, že pachtýř (obžalovaný) dostojí svému obligačnímu závazku, záležejícímu v určitém plnění. V tomto případě nebyl by se tudíž obžalovaný svým závadným jednáním provinil proti cizímu vlastnictví, jak to skutková podstata zpronevěry předpokládá, nýbrž byl by jen porušil obligační nároky, jichž však zákon ustanovením §u 183 tr. zák. nechrání. Z těchto důvodů bylo zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti a napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti. Pro nedostatek dotčených skutkových zjištění nelze však zrušovacímu soudu rozhodnouti ihned ve věci samé.

Neshledá-li nalézací soud na základě nových zjištění v jednání obžalovaného skutkovou podstatu zločinu zpronevěry, bude mu ještě zkoumat (§ 262 tr. ř.), zda v jednání obžalovaného nedošel svého stělesnění snad jiný trestný čin (na př. zločin podvodu nebo přečin dle §u 1 zákona o maření exekuce).